

**Mál nr. 5/2025.**

**Nafn málskotsaðila (M)**

**Nafn varnaraðila (V)**

**Heiti vátryggingar: Sjúklingatrygging.**

**Nafn vátryggingartaka sjúklingatryggingar (X)**

**Bótaábyrgð. Sönnun.**

**Gögn.**

1. Málskot móttakið 3. janúar 2025 ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 3. febrúar 2025 ásamt fylgiskjölum.

**Málsatvik.**

Í málskoti kemur fram að M hafi hinn 1. nóvember 2019 gengist undir aðgerð hjá X vegna skekkju á miðnesi. M hafi ekki lagast af ástandi sínu eftir aðgerðina heldur versnað. Þá hafi ný einkenni, þ.e. blæðing og sáramyndun í nefi, og brak í brjóska, slímleki frá nefi niður í háls, kláði og sviði gert vart við sig. Eftir nokkra mánuði hafi M leitað til kollega X, Y, þar sem X hafði þá verið leystur frá störfum og síðar misst starfsleyfi sitt. Y hafi ákveðið að framkvæma aðra aðgerð á M, þ.e. brennt hafi verið fyrir smáæðar í nefi, hinn 4. mars 2020. Sú aðgerð hafi ekki skilað tilætluðum árangri og búi M enn við framangreind einkenni. Með bréfi landlæknisembættisins, dags. 26. júlí 2021, hafi M verið upplýstur um rannsókn embættisins á starfsháttum X en tveimur óháðum sérfræðingum hafi verið falið að rannsaka sjúkragögn vegna tiltekinna tegunda skurðaðgerða sem X hafi framkvæmt haustið 2019. Í tilviki M hafi verið gerð athugasemd við skamman aðgerðartíma miðað við skráð inngríp, en aðgerðin hafi aðeins tekið tíu mínútur sem sé ótrúverðugt miðað við umfang aðgerðar og rétta framkvæmd hennar. Þá segi í bréfinu að embættinu sé ekki kunnugt um hvaða áhrif umrædd aðgerð hafi haft eða hvort mein eða fylgikvilli hafi hlotist af henni. Hinn 24. maí 2022 hafi M gert kröfu um bætur úr sjúklingatryggingu X en V hafi, með bréfi dags. 4. janúar 2024, hafnað bótaskyldu. Þrátt fyrir framlagningu frekari sjúkragagna og ósk um endurskoðun á þeirri afstöðu hafi V staðfest höfnun á bótaskyldu með bréfi dags. 14. mars 2024. M vísar til þess að í sjúkraskrárnótu, dags. 16. nóvember 2022, komi m.a. fram að M þjáist af stöðugum blóðnössum eftir aðgerðina og vakni alla morgna með sár og storknað blóð í nefinu. Þjáist hann einnig af sviða og kláða. Er þá rakið að skilyrði bótaskyldu samkvæmt lögum um sjúklingatryggingu nr. 111/2000 sé að tjónið megi að öllum líkindum rekja til einhvers þeirra fjögurra þátta sem taldir eru upp í 2. gr. laganna. Í 1. tl. 1. mgr. 2. gr. komi fram að bætur greiðist ef „ætla má að komast hefði mátt hjá tjóni ef rannsókn eða meðferð við þær aðstæður sem um ræðir hefði verið hagað eins vel og unnt hefði verið og í samræmi við þekkingu og reynslu á viðkomandi sviði.“ Telji M að meðferð sú sem hann hlaut hjá X hafi ekki verið hagað eins vel og unnt var eða verið í samræmi við þekkingu á viðkomandi sviði. Tjón M felist þá helst í þeim afleiðingum sem hann eigi við að etja í dag og ekkert bendi til annars en að þær sé að rekja til aðgerðarinnar.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur fram að við skoðun hjá X hinn 6. júní 2019 hafi M verið með mikla skekkju á miðnesi. M hafi gengist undir umfangsmikla aðgerð á miðnesi hinn 1. nóvember 2019. Ellefu dögum eftir aðgerðina hafi M mætt til eftirlits hjá X og hafi ástand hans þá verið gott og öndun hans betri, en þó aðeins skekkja til vinstri. Engin frekari samskipti hafi verið milli M og X. Hinn 4. mars 2020 hafi M svo leitað til Y þar sem blóð hafi seytlað úr nefi hans. Y hafi brennt fyrir smáæðar og ráðlagt M að nota feiti í nefið og leita aftur til sín héldu einkennin áfram. Ekki hafi verið um frekari lækni meðferð að ræða. Koma M á heilsugæslu 16. nóvember 2022 hafi aðeins þjónað þeim tilgangi að fá einkenni skráð vegna bótamáls og sé færsla vegna hennar að mestu endursögn á lýsingu M sjálfs. Í tjónstilkynningu M til V, sem hafi verið send tveimur og hálfu ári eftir aðgerðina, komi fram að frá aðgerð hafi blætt mikið frá nefi og M hafi stanslaust sár í því. Telji V hvorki sýnt fram á tjón af völdum meðferðar X né að hið meinta tjón falli undir 1. eða 4. tl. 1. mgr. 2. gr. laga um sjúklingatryggingu. Verði M að bera hallann af því. Árangur af aðgerðum sem þeirri sem M gekkst undir hjá X sé um 80% á heimsvísu og taki sjúklingatrygging ekki til þeirra tilvika þar sem aðgerð skili ekki tilætluðum árangri. Fyrirliggjandi gögn sýni þá ekki fram á að blætt hafi mikið úr nefi M og að hann þjáist af stöðugum sárum. Engin rök hafi þá verið færð fram fyrir því að slík einkenni verði rakin til þess að meðferð X hafi ekki verið hagað eins vel og unnt hafi verið og í samræmi við þekkingu og reynslu á viðkomandi sviði. Jafnvel þótt sérfræðingar á vegum landlæknis hafi talið skráðan aðgerðartíma ótrúverðugan feli það ekki í sér sönnun þess að eitthvað hafi misfarist í aðgerðinni sem slíkri. Er bótaskyldu því hafnað.

**Álit.**

Rétt til bóta samkvæmt lögum um sjúklingatryggingu eiga, skv. 1. mgr. 1. gr. laganna, sjúklingar sem verða fyrir líkamlegu eða geðrænu tjóni hér á landi í tengslum við rannsókn eða sjúkdómsmeðferð hjá m.a. heilbrigðisstarfsmanni sem starfar sjálfstætt og hefur hlotið löggildingu til starfans. Í 1. mgr. 2. gr. segir að bætur skuli greiða án tillits til þess hvort einhver ber skaðabótaábyrgð samkvæmt reglum skaðabótaréttarins, enda megi að öllum líkindum rekja tjónið til nánar tilgreindra atvika sem tiltekin eru í fjórum tölulíðum. Af gögnum málsins má ráða að krafa M verði helst reist á 1. og 4. tl. sem eru svohljóðandi: *1. Ætla má að komast hefði mátt hjá tjóni ef rannsókn eða meðferð við þær aðstæður sem um ræðir hefði verið hagað eins vel og unnt hefði verið og í samræmi við þekkingu og reynslu á viðkomandi sviði. ... 4. Tjón hlýst af meðferð eða rannsókn, þ.m.t. aðgerð, sem ætlað er að greina sjúkdóm og tjónið er af sýkingu eða öðrum fylgikvilla sem er meiri en svo að sanngjarnt sé að sjúklingur þoli það bótalaut. Annars vegar skal líta til þess hve tjón er mikið og hins vegar til sjúkdóms og heilsufars sjúklings að öðru leyti. Þá skal taka mið af því hvort algengt er að tjón verði af meðferð eins og þeirri sem sjúklingur gekkst undir og hvort eða að hve miklu leyti gera mátti ráð fyrir að hætta væri á slíku tjóni.*

Fyrirliggjandi er bréf landlæknisembættisins til M, dags. 26. júlí 2022, þar sem fram kemur að embættið hafi tekið starfshætti X til rannsóknar. Hvað aðgerð þá sem M gekkst undir 1. nóvember 2019 varðar segir í bréfinu að aðgerðartími, en samkvæmt gögnum um aðgerðina hafi hún aðeins tekið tíu mínútur, sé ótrúverðugur með hliðsjón af umfangi hennar. Samkvæmt göngudeildarnótu vegna komu M til læknisins Y 4. mars 2020 leiddi skoðun í ljós að septum vísaði enn til vinstri. Eru að öðru leyti ekki gerðar athugasemdir við aðgerðina sem slíka eða árangur hennar. Þá verður ekki ráðið af umræddri göngudeildarnótu eða öðrum læknisfræðilegum gögnum að aðgerðin hafi gert illt verra hvað skekkju á miðnesi varðar s.s. haldið er fram í málskoti. Það að septum hafi enn vísað til vinstri leiðir ekki til þess að skilyrði 1. tl. 1. mgr. 2. gr. laga um sjúklingatryggingu teljist uppfyllt, enda liggur ekki annað fyrir en að nokkuð sé um að aðgerðir sem þessi geti þurft síðari leiðréttingar við, þrátt fyrir að þær séu framkvæmdar eins vel og unnt er og til samræmis við reynslu og þekkingu á viðkomandi sviði. Hvað blæðingar úr nefi, sár og önnur einkenni sem M lýsir varðar liggja ekki frekari læknisfræðileg gögn fyrir um orsakir eða algengi slíkra einkenna. Af framangreindu er það því mat nefndarinnar að bótaskylda á grundvelli 1. tl. 1. mgr. 2. gr. laga um sjúklingatryggingu sé ekki fyrir hendi, enda sé ekki sýnt fram á að M hafi orðið fyrir tjóni sem fellur innan skilgreiningar þess ákvæðis.

Í fyrrnefndri komu M til Y var brennt fyrir þrjár smáæðar í nefi hans. Ekki verður skýrlega ráðið hvort og þá hvaða, árangur varð af þeirri meðferð en ekki verður séð af gögnum málsins að M hafi leitað aftur til Y eða annars sérfræðilæknis vegna einkenna sinna. M leitaði á heilsugæslu 16. nóvember 2022 og óskaði eftir skoðun. Var hann upplýstur um að ítarleg skoðun þyrfti að fara fram af hálfu sérfræðilækna en ekkert er að finna í málsögnum um að slík skoðun hafi átt sér stað. Við skoðun á heilsugæslu fékk M greiningu um blóðnasir og langvinnt sár á húð. Liggja engin frekari læknisfræðileg gögn fyrir hvað varðar umfang einkenna M. Verður því ekki fullyrt af fyrirliggjandi læknisfræðilegum gögnum að tjón M sé meira en svo að sanngjarnt sé að hann þoli það bótalaut, sbr. 4.tl. 1. mgr. 2. gr. laga um sjúklingatryggingu svo þau viðmið sem sett eru fram í athugasemdum í greinargerð með frumvarpi því sem varð að lögum nr. 111/2000 um sjúklingatryggingu.

Þó sönnunarkröfur til tjónþola séu vægari en ella þegar kemur að sjúklingatryggingu er það samt sem áður M sem ber sönnunarbyrði þess að tjón sé „að öllum líkindum“ að rekja til þeirra atvika sem tilgreind eru í 1. mgr. 2. gr. laga um sjúklingatryggingu. Af framansögðu er það mat nefndarinnar að nokkuð skorti á að sýnt sé fram á það með læknisfræðilegum gögnum að skilyrði bótaskyldu séu uppfyllt. Er því, eins og mál þetta liggur fyrir nefndinni, óhjákvæmilegt að hafna kröfu M.

**Niðurstaða.**

M á ekki rétt á bótum úr sjúklingatryggingu X hjá V.

Reykjavík, 24. febrúar 2025.

rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir